

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ДЕМОГРАФІЇ ТА СОЦІАЛЬНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
імені М.В. ПТУХИ**

**Прогнозна оцінка рівня бідності в Україні у 2022 році
за трьома сценаріями розвитку соціально-економічних процесів
внаслідок російсько-української війни**

Київ 2022

Прогнозна оцінка рівня бідності в Україні у 2022 році за трьома сценаріями розвитку соціально-економічних процесів внаслідок російсько-української війни

Незалежно від сценарію розвитку соціально-економічних процесів, у 2022 році в Україні очікується суттєве зростання рівня бідності¹.

За найбільш оптимістичними оцінками², показник зросте з 39,9% у 2021 році до 57,6% у 2022-му. Згідно з середніми варіантами³ макроекономічних прогнозів (за даними відомих аналітичних агенцій) та поміркованими оцінками експертів соціально-економічної сфери, рівень бідності у 2022 році становитиме 66,7%. За песимістичними оцінками⁴, які передбачають найгірші сценарії розвитку подій, показник зросте до 79,3% або майже вдвічі порівняно з попереднім роком (рис. 1).

¹ Рівень бідності за витратами нижче фактичного прожиткового мінімуму

² Зниження ВВП на 20%; зростання ІСЦ на 18%; мінімальні державні гарантії (мінімальна зарплата, мінімальна пенсія, рівень забезпечення ПМ) будуть відповідно до закладених у бюджеті на 2022 рік параметрів; середня зарплата для різних груп регіонів складе по відношенню до 2021 року: 110, 90 та 70% відповідно; середня пенсія становитиме 4500 грн. на місяць; доходи, відмінні від зарплати та соціальних трансфертів, зміняться в середньому відповідно до темпів ВВП, але з урахуванням групи регіонів

³ Зниження ВВП на 30%; зростання ІСЦ на 23%; мінімальні державні гарантії (мінімальна зарплата, мінімальна пенсія, рівень забезпечення ПМ) будуть відповідно до закладених у бюджеті на 2022 рік параметрів; середня зарплата для різних груп регіонів складе по відношенню до 2021 року: 100, 80 та 60% відповідно; середня пенсія становитиме 4400 грн. на місяць; доходи, відмінні від зарплати та соціальних трансфертів, зміняться в середньому відповідно до темпів ВВП, але з урахуванням групи регіонів

⁴ Зниження ВВП на 45%; зростання ІСЦ на 32%; мінімальні державні гарантії (мінімальна зарплата, мінімальна пенсія, рівень забезпечення ПМ) будуть відповідно до закладених у бюджеті на 2022 рік параметрів; середня зарплата для різних груп регіонів складе по відношенню до 2021 року: 90, 70 та 50% відповідно; середня пенсія становитиме 4300 грн. на місяць; доходи, відмінні від зарплати та соціальних трансфертів, зміняться в середньому відповідно до темпів ВВП, але з урахуванням групи регіонів

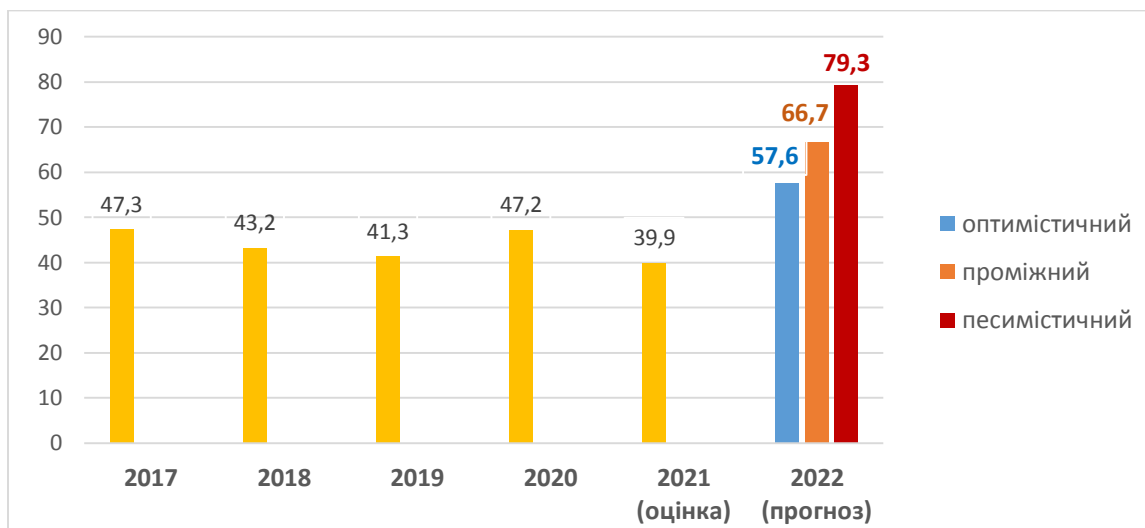

Рис. 1. Прогнозна оцінка рівня бідності в Україні у 2022 році за трьома сценаріями.

Рівень бідності у 2022 році зросте за групами домогосподарств з дітьми та без дітей, при цьому темпи зростання показника за цими групами будуть схожими лише у межах проміжного сценарію (Табл. 1).

Таблиця 1. Прогнозні оцінки рівня бідності (за критерієм «сукупні еквівалентні витрати нижче фактичного прожиткового мінімуму») на 2022 р. у розрізі типів домогосподарств, % населення

	Оцінка на 2021 р.	Сценарії прогнозу на 2022 р.		
		Оптимістичний	Реалістичний	Песимістичний
Україна	39,9	57,6	66,7	79,3
<i>Тип домогосподарства</i>				
Домогосподарства з дітьми	43,9	64,5	73,6	85,9
Домогосподарства без дітей	35,4	49,7	58,7	71,8

За оптимістичним сценарієм зростання рівня бідності серед домогосподарств з дітьми буде більш відчутним: з 43,9 до 64,5% або на 47%; в той же час серед домогосподарств без дітей – з 35,4 до 49,7% або на 40%. За проміжним сценарієм, який можна вважати сьогодні найбільш ймовірним, рівень бідності серед домогосподарств з дітьми зросте до 73,6%, а домогосподарств без дітей – до 58,7%. Відповідно до песимістичного сценарію, вищими темпами зросте показник серед домогосподарств без дітей

– до 71,8% або на 103%, а серед домогосподарств з дітьми – до 85,9% або на 96%.

У розрізі типів поселень ситуація буде суттєво відрізнятися. У міських поселеннях рівень бідності за всіма сценаріями зростатиме значно вищими темпами, хоча все рівно залишиться нижчим за показник по сільській місцевості (табл. 2).

За оптимістичним сценарієм у містах рівень бідності зросте з 34,8 до 52,9% або на 52%, в той же час у селах – з 50,1 до 67,2% або на 34%. Згідно проміжного сценарію, рівень бідності містян зросте до 62,4% або на 79% порівняно з попереднім роком, а серед селін – до 75,1% або на 50% до рівня 2021 року. У випадку песимістичного сценарію, у містах рівень бідності становитиме 76,5%, що вище рівня попереднього року на 120%; у сільській місцевості показник досягне значення 84,9%, що на 70% вище рівня 2021 року.

Таблиця 2. Прогнозні оцінки рівня бідності (за критерієм «сукупні еквівалентні витрати нижче фактичного прожиткового мінімуму») на 2022 р. у розрізі типів поселень, % населення

	<i>Оцінка на 2021 р.</i>	Сценарії прогнозу на 2022 р.		
		Оптимістичний	Реалістичний	Песимістичний
Україна	39,9	57,6	66,7	79,3
<i>Тип місцевості</i>				
Місто	34,8	52,9	62,4	76,5
Село	50,1	67,2	75,1	84,9

Окремо варто відмітити групу регіонів, в яких ведуться активні бойові дії. За оптимістичним сценарієм, зростання рівня бідності у цій групі очікується до 69,7%, за проміжним – до 78,1%, а за песимістичним – до 85,8%. Порівняно з прогнозом по країні в цілому, найбільш різняться оцінки за оптимістичним сценарієм (зростання рівня бідності вище на 21%), натомість, за песимістичним зростання рівня бідності у цій групі регіонів буде на 8% вище середньоукраїнського.